

LATVIJAS REPUBLIKAS ĀRLIETU MINISTRIJA

„HOLOKAUSTS: ATMIŅA UN MĀCĪBA”

STARPTAUTISKA KONFERENCE / 4. UN 5. JŪLIJS, 2006, RĪGA

Konferences patronese ir Latvijas Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga

KONFERENCES MĒRĶIS

2000. gadā Stokholmas Starptautiskais forums par holokaustu deklarēja, ka šī traģēdija ir satricinājusi cilvēces pašus pamatus. Tāpēc, joprojām dzīvojot pasaulē, kur genocīds, etniskie konflikti, rasisms, antisemitisms, ksenofobija un citas neiecietības formas turpina pastāvēt un attīstīties, starptautiskai sabiedrībai ir pienākums cīnīties pret šiem ļaunumiem.

Rīgas konferences mērķis ir pulcēt plašu starptautiska mēroga auditoriju, lai sekmētu diskusiju par sarežģītiem vēstures jautājumiem un bagātinātu Latvijas, Rietumu un Austrumu valstu pētnieku, ekspertu un praktiķu pieredzi.

1998.gadā ar Valsts prezidenta atbalstu tika dibināta Latvijas Vēsturnieku komisija, kuras veikums šobrīd ir mērāms 16 apjomīgās grāmatās. Konference dod iespēju parādīt un vērtēt Latvijas Vēsturnieku komisijas paveikto un Latvijas skolotāju darbu holokausta izglītības sfērā, kā arī iepazīties ar citu valstu pētnieku un praktiķu atziņām gan par pieredzi holokausta pētniecībā, izglītībā, gan par antisemitisma un citām neiecietības izpausmēm mūsdienās.

KONFERENCES NORISES VIETA

Konference notiks 5. jūlijā *Reval Hotel Latvija*.
www.revalhotels.com/eng/latvija
Elizabetes iela 55, Rīga, LV-1010, Latvija

Tālr. (+371) 777 22 22
Fax (+371) 777 22 21
latvija@revalhotels.com

Informācija par konferenci

Latvijas Transatlantiskā organizācija (LATO)
Rūpniecības iela 10, Rīga, LV-1010, Latvija

Linda Trence
Mob. (+371) 2 651 82 55
Fax (+371) 710 62 14
linda@lato.lv

OTRDIENA, 4. JŪLIJS

12:00 **Holokausta piemiņas diena**
Piemiņas brīdis pie nodedzinātās sinagogas drupām Gogoļa ielā 25

13:00 **Izvēles pēcpusdienas programma**
Pusdienas – 13:20 (*Reval Hotel Latvija*)

Izvēle Nr.1 Vizīte gida pavadībā uz Rīgas geto un Rumbulas mežu (www.rumbula.org/rumbula_homepage.htm)

Izvēle Nr.2 Latvijas Ebreju draudžu un kopienu apvienība, muzejs un dokumentācijas centrs „Ebreji Latvijā”
filmas „Rīgas geto melodijas” skatīšanās (Skolas ielā 6)
Ekskursija pa Rīgas vecpilsētu – vada Latvijas Institūta direktors *Ojārs Kalniņš*

19:00 **Latvijas Universitātes lielā aula**

LR ārlietu ministra *Arta Pabrika* uzruna
Jehuda Bauers – vakara lekcija „Holokausts Eiropas vēstures kontekstā”
Pieņemšana – *Reval Hotel Rūdzene* restorāns „Piramīda” (ierašanās uzrādot ielūgumus)

TREŠDIENA, 5. JŪLIJS

8:30 – 9:30 **Dalībnieku reģistrācija** (*Reval Hotel Latvija*)

Konference notiek latviešu, angļu un krievu valodā
Konferences laikā būs apskatāma izstāde „Latvijas Ebreju kopiena: Vēsture, traģēdiju un atdzimšana”

9:30 – 10:20 **Konferences atklāšana**

Gints Jegermanis (Latvijas Republikas Ārlietu Ministrijas Plānošanas grupas vadītājs)
Rabīns Endrū Beikers (Starptautiskie Ebreju jautājumi, Amerikāņu Ebreju komitejas direktors (AJC)) aicinās:
– Valsts prezidenti *Vairu Viķi-Freibergu* atklāt konferenci
– *Simona Veila* (Francijas Holokausta piemiņas fonda prezidente)

10:20 – 10:50 **Kafijas pauze**

10:50 – 14:00 **Konferences rīta daļa – „Holokausts: atmiņa un mācība”**

Holokausta traģēdijas izziņāšanai un sapratnei ir ļoti nozīmīga loma gan nākotnes paaudžu audzināšanā, gan neiecietības izpaušmju novēršanā ne tikai Eiropā, bet arī Latvijas sabiedrībā. Konferences rīta daļa tiks pamatu turpmākajām trijām diskusijām, kas vienlaikus norisināsies pēcpusdienā un būs veltītas tādām tēmām kā holokausts izglītībā, holokausts pētniecībā un antisemitisms.

Uzruna konferences dalībniekiem:

Toms Baumanis (Latvijas Transatlantiskā organizācijas (LATO) valdes priekšsēdētājs)

Moderators:

Pauls Raudseps (Laikraksta „Diena” komentāru lapas redaktors)

Dalībnieki:

Lordš Dženers Braunstouns (Q.C., *Holocaust Educational Trust* priekšsēdētājs)
Moše (Vjačeslavs) Kantors (Krievijas Ebreju kongresa un fonda „Pasaules Holokausta atmiņas forums” prezidents, Eiropas Ebreju Kongresa vadītājs)
Davids Silberklangs (Jeruzalemes holokausta memoriāla un pētniecības kompleksa „Jad Vašem” pētnieks, *Yad Vashem Studies* izdevuma galvenais redaktors)
Daniels S. Marišins (*B'nai B'rith International* otrais viceprezidents)
Eli Valks (Asociācijas *Latvijas un Igaunijas Ebreji Izraēlā* vadītājs, *Sabiedrības par Ebreju kopienas Izpēti* direktors)

Jautājumi un atbildes (diskusija)

Moderators:

Ilze Brands-Kehre (Latvijas Cilvēktiesību un etnisko studiju centra direktore)

Dalībnieki:

Džonatans Vebers (UNESCO profesors Ebreju un Starpreclīģu Studijās, Holokausta studiju Eiropas Asociācijas vadītājs)
Dina Porate (Telavivas universitātes profesore par ebreju vēsturi, Stefana Rotha institūta direktore Mūslaiku Antisemitisma un Rasisma Studijas)
Vladimirs Novickis (Maskavas cilvēktiesību biroja vadītājs)
Andrievs Ezergailis (Vēsturnieks, *Ithaca College*, Ņujorkas pavalsts)

14:00 – 15:00 **Pusdienas**

15:00 – 18:00 Paralēlās sesijas

1. Holokausts izglītībā

Šajā sesijā tiks iztirzāta holokausta vēstures mācīšana skolās un citās izglītības iestādēs. Tiks runāts par holokausta mācīšanas problēmām un grūtībām, ar kurām nākas saskarties skolotājiem, un to iespējamiem novēršanas veidiem. Sesijas laikā visiem dalībniekiem būs iespēja apsprieties ar kolēģiem no Rietumu valstīm, runāt par to, kā cīnīties ar holokausta noliedzšanu un citām neiecietības izpausmēm. Galvenais šīs sesijas uzdevums ir noskaidrot, kādas ir metodes un normas, kuras var izmantot, runājot par holokaustu izglītības iestādēs.

Moderatori:

Dzintra Liepiņa (Latvijas Skolotāju apvienības priekšsēdētāja)

Kristers Matsons (Vēsturnieks, *Living History Forum*, *International Task Force*, Zviedrija)

Dalībnieki:

Baiba Rivža (Latvijas Republikas Izglītības ministre)

Aija Tūna (Izglītības Attīstības centra programmu direktore)

Katrina Meijere (Padomniece programmās, kurās izskata antisemitisma jautājumus, Eiropas Drošības un sadarbības organizācija (EDSO), Demokrātisko iestāžu un cilvēktiesību birojs)

Džefrijs Šorts (Lektors, izglītības un pētniecības programmas (*University of Hertfordshire*))

Martins Šmoks (Vecākais programmas konsultants, Centrāleiropa un Austrumeiropa, par vizuālās vēstures un izglītības Shoah Fonda institūts, Māksla un Zinātne, Dienvidkalifornijas Livijas Bibliotēkas Universitāte)

Ronalds Račinskis (Totalitāro režīmu nozīgumu izmeklēšanas Lietuvā starptautiskās komisijas izpilddirektors)

Tamāra Zīcere (Skolotāja, pētniece, NVO *Latvijas dialogi*)

2. Antisemitisms

Šī sesija ir veltīta antisemitisma jautājumu izskatīšanai. Tiks ieskicēta antisemitisma rašanās vēsture un detaļās aplūkota jauno antisemitisma veidu parādīšanās 20 gs. un antisemitisms mūsdienās. Dalībnieki apspriedīs antisemitisma un citu pret dažādām reliģiskajām un etniskajām grupām vērsto neiecietības un agresijas formu izpausmes un iespējamus risinājumus to novēršanai un izskausšanai.

Moderators:

Nils Muižnieks (Bijušais Īpašo uzdevumu ministrs sabiedrības integrācijas lietās,

Latvijas Universitātes Sociālo un politisko pētījumu institūta vadošais pētnieks)

Dalībnieki:

Jehuda Bauers (Vēsturnieks, Jeruzalemes holokausta memoriāla un pētniecības kompleksa „*Jad Vašem*” direktors, *International Task Force for Holocaust Education (ITF)* padomnieks)

Beate Vinklere (Rasisma un ksenofobijas monitoringa centra direktore)

Leo Dribins (Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūta vadošais pētnieks)

Eva Smīta Asmusena (Eiropas Komisijas pret rasismu un neiecietību vadītāja)

Alla Gerbere (Sabiedriskā fonda „*Holokausti*” prezidente)

Aleksandrs Verhovskis (Informācijas analītiskā centra „*Sova*” direktors)

Šimons Samuels (Simona Vizentāla starptautisko attiecību centra direktors)

Anatolijs Padoļskis (Ukrainas Holokausta pētniecības centra direktors)

3. Holokausta pētniecība

Šī sesijas dalībniekiem būs unikāla iespēja iepazīties un uzzināt par Latvijas Vēsturnieku komisijas darbu kopumā un Holokausta pētniecības panākumiem. Vienlaikus notiks diskusija par triju Baltijas valstu Vēsturnieku komisiju devumu un pieredzi holokausta pētīšanā.

Moderators:

Rabīns *Endrijs Beikers* (Starptautiskie Ebreju jautājumi, Amerikāņu Ebreju komitejas direktors (AJC))

Dalībnieki:

Aivars Stranga (Latvijas Vēsturnieku komisijas Holokausta apakškomisijas priekšsēdētājs, Latvijas Universitātes profesors)

Margers Vestermanis (Vēsturnieks, muzeja „*Ebreji Latvijā*” vadītājs, Latvijas Vēsturnieku komisijas loceklis)

Rudīte Viksne (Latvijas Vēstures institūta pētniece, Latvijas Vēsturnieku komisijas locekle)

Džordžs D. Švāls (ASV Ārpolitikas nacionālās komitejas prezidents)

Makss Jakobsons (Starptautiskās izmeklēšanas komisijas par nozīgumiem pret cilvēci vadītājs, Somija)

Emanuels Zingeris (Lietuvas prezidenta padomnieks vēstures jautājumos, Lietuvas Vēsturnieku komisijas priekšsēdētājs)

18:00 – 19:00 Noslēguma sesija: sesiju moderatoru apkopojums

19:00 – 21:00 Pieņemšana (visiem) Rīgas Vēstures un kuģniecības muzeja Baltajā zālē